

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสามารถรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสม ต่อผู้สูงอายุ ชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ เชาวลิตร์ธำรง

แขนงวิชาการจัดการพัฒนาสังคม กลุ่มสาขาวิชาการจัดการสังคมและวัฒนธรรม ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, E-mail wankumpa.ploy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ 2) ศึกษาช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสามารถรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนชาววัดราชา จำนวน 60 รายโดยใช้วิธีการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ประกอบเข้ากับแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.0$) ในประเด็นเจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้น รวดเร็ว ฉับไวต่อการประชาสัมพันธ์ทุกครั้ง, กิริยามารยาทเจ้าหน้าที่รัฐ มีความสุภาพเรียบร้อย และกิจกรรมเป็นไปตามวัน/เวลาที่กำหนด และผู้สูงอายุมีความพึงพอใจระดับน้อย ($\bar{X} = 2.3$)

คำสำคัญ: การประชาสัมพันธ์, ผู้สูงอายุ, สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Public Relations Channels to Enhance the Perception of Public Rights and Welfare of the Elderly in Wat Racha community, Dusit District, Bangkok Wankumpa Chaowalitthumrong

Social Development Management, Social and Cultural Management, Department of Social Sciences,
Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Sunandha Rajabhat University,
E-mail wankumpa.ploy@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the satisfaction of elderly people in Wat Racha Community, Dusit District, Bangkok with government officials' performance in public relations regarding public rights and welfare of elderly, and 2) to study public relations channels to enhance the perception of public rights and welfare of elderly people in Wat Racha Community, Dusit District, Bangkok.

The sample of this study was 60 elderly people in Wat Racha Community, Dusit District, Bangkok. Simple random sampling was used as the sampling method. Data were collected by using the questionnaire. Data collected were then analyzed based on related concepts and researches.

The results of this study indicated that satisfaction of elderly people in Wat Racha Community, Dusit District, Bangkok with government officials' performance in public relations regarding public rights and welfare of elderly was at the highest level ($\bar{X}=49$). Government officials were enthusiastic and quick in conducting every public relations, government officials were polite and activities are organized according to the predetermined date / time. The elderly had low level of satisfaction ($\bar{X}= 2.3$).

Keywords: Public relations, Elderly, Public rights and welfare

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

ประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ประชากรวัยหนุ่มสาวหรือประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มที่จะน้อยลง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบต่างๆ ของสังคมอย่างมากทั้งทางด้านระบบเศรษฐกิจและระบบสังคม โดยทางด้านระบบเศรษฐกิจนั้น เมื่อประชากรวัยแรงงานซึ่งเป็นความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจมีสัดส่วนลดลง โดยการเปรียบเทียบกับสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุและเด็กที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นหรือที่เรียกว่าสัดส่วนภาวะพึ่งพิงของประชากร (สัดส่วนภาวะพึ่งพิงคือ ประชากรวัยเด็กและวัยสูงอายุรวมกันต่อประชากรวัยแรงงาน) (บรรลุ , 2549) ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความขาดแคลนในเรื่องของแรงงาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต และยังได้ส่งผลกระทบต่อสำคัญต่อผู้สูงอายุคือ แหล่งที่มาของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจซึ่งจากผลการวิจัยก่อนหน้านี้ได้ศึกษาพบว่าแหล่งที่มาสำคัญของรายได้ของผู้สูงอายุ ร้อยละ 52 มาจากบุตรและร้อยละ 39 มาจากตนเองซึ่งมาจากการทำงานเงินบำนาญและเงินออมของผู้สูงอายุ (ทิศทางการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย , 2551) ซึ่งหากเปรียบเทียบในเรื่องของสัดส่วนโดยประมาณแล้วประชากรวัยแรงงานซึ่งเป็นกำลังแรงงานที่หาปัจจัยทางเศรษฐกิจโดยประชากรวัยแรงงานประมาณ 6 คนจะสามารถให้การดูแลเกื้อหนุนผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปต่อ 1 คน ในปี 2551 จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง 2 คน ต่อผู้สูงอายุ 1 คน ในปี 2573 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2511) หรืออาจกล่าวได้ว่าความสามารถของวัยแรงงานในเรื่องการเลี้ยงดูผู้สูงอายุมีแนวโน้มลดลงตามสัดส่วนของประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ผู้สูงอายุ คือบุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 11 ว่าผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่างๆ ผู้สูงอายุในประเทศไทยจะได้การเคารพในสิทธิของผู้สูงอายุ การอุปการะเลี้ยงดูตามหลักจารีตประเพณีที่สืบทอดมา ผู้สูงอายุเปรียบเสมือนร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน เป็นที่มีประสบการณ์ในชีวิต สังคมผู้สูงอายุคือการมีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้นทุกปีอันเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การแพทย์ สาธารณูปโภค เทคโนโลยี นวัตกรรม สิ่งเหล่านี้จึงต้องมีเพียงพอต่อความต้องการแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างถาวรจากนโยบายประชากรและการวางแผนครอบครัวที่ประสบความสำเร็จในอดีตรวมถึงความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้ง ด้านเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี มีอายุยืนยาวขึ้น มีการศึกษา ทักษะ และความรู้ดีขึ้นผลสำเร็จดังกล่าวมีผลทำให้ภาวะเจริญพันธุ์และอัตราประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงขณะที่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง ปี 2573 คนไทยเกือบ 1 ใน 4 จะเป็นประชากรผู้สูงอายุจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่สำคัญคือกำลังแรงงาน

โดยจากแผนพัฒนาผู้สูงอายุ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ให้ความสำคัญต่อชีวิตและความสำคัญของทุกคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยมองว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ สมควรที่จะให้ความสำคัญโดยมีสวัสดิการจากรัฐ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้สูงอายุและความมั่นคงของสังคม (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557:81) ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญในการรับรู้สิทธิสวัสดิการแห่งรัฐต่อผู้สูงอายุในส่วนของพื้นที่กรุงเทพมหานคร งานวิจัยครั้งนี้จึงได้มุ่งศึกษาหาช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมเพื่อที่จะให้ผู้สูงอายุรับรู้ช่องทางสิทธิของตนเองและสวัสดิการรัฐ โดยเลือกชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่สำหรับการศึกษาวิจัยเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตบริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ
- 2) ศึกษาช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสามารถรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

แนวคิดและทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดด้านการประชาสัมพันธ์

คำว่า “การประชาสัมพันธ์ “ มีความหมายกว้างมาก นักวิชาการ นักวิชาชีพต่างๆ ให้คำอธิบายในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

พจนานุกรม World Book Dictionary ได้ให้คำอธิบายถึงความหมายของการประชาสัมพันธ์ “การประชาสัมพันธ์ “ คือ กิจกรรมของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือบุคคลที่ปฏิบัติเพื่อชนะใจประชาชนทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมประชาชนเข้าใจถึงนโยบายวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการเผยแพร่กระจายข่าวสารทางเครื่องมือสื่อสารต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง เป็นต้น

ไอวี่ลี (Ivy Lee) ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของการประชาสัมพันธ์สมัยใหม่ กล่าวถึงปรัชญาของการประชาสัมพันธ์ว่า ในการดำเนินกิจการงานใด หากได้เปิดเผย เผยแพร่ให้ประชาชนหรือผู้ร่วมงานได้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ตามสมควรและจูงใจ (Ivy Lee,2532,น. 195)

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ ได้ให้ความหมายการประชาสัมพันธ์ คือ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามแผนการของการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องตรงกันในอนาคตที่จะสร้างความเชื่อถือ ศรัทธาและความร่วมมือระหว่างสถาบันกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายโดยเป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่ต่อเนื่องและหวังผลระยะยาว (พรทิพย์ พิมลสินธุ์ , 2540 , น.33)

ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นศาสตร์ที่ได้รับความสนใจศึกษากันอย่างกว้างขวางและการประชาสัมพันธ์ได้เข้าไปมีบทบาทอย่างสำคัญในองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพราะเป็นกลไกแห่งการนำความประทับใจและภาพพจน์ที่ดีจากองค์กรไปสู่กลุ่มประชาชนด้วยวิธีการบอกกล่าว เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเกิดความรู้จักความเข้าใจในองค์กร ซึ่งอาจกระทำโดยการชี้แจง เผยแพร่ นโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมและผลงานต่างๆ ของหน่วยงานรวมทั้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวขององค์กรให้กลุ่มประชาชนเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้ทราบหากกระบวนการประชาสัมพันธ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ประชาชนประทับใจและมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร (วีระ อรัญมงคล,2538,น.23)

หลักการประชาสัมพันธ์

วีรัช ลภิจนกุล ได้เสนอหลักการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้นต้องประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

- 1.การบอกกล่าวหรือชี้แจงเผยแพร่ให้ทราบ คือ การบอกกล่าว ชี้แจง และประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนิน ผลงาน กิจกรรมต่างๆ ตลอดจนข่าวคราว ความเคลื่อนไหวขององค์กรให้ประชาชนทราบ เป็นการปูพื้นฐานความเข้าใจในตัวองค์กร ทำให้องค์กรเป็นที่รู้จัก เข้าใจ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้จักที่ดีต่อองค์กร เมื่อเข้าใจแล้วย่อมเสื่อมใสศรัทธาและให้ความร่วมมือด้วย

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. การป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด การป้องกันไว้ก่อนย่อมมีผลดีกว่าที่จะมาทำการแก้ไขภายหลัง ความเข้าใจผิดย่อมเกิดขึ้นได้เสมอในคนหมู่มาก เมื่อประชาชนเข้าใจองค์กรผิดต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วนและทันต่อเหตุการณ์มิฉะนั้นอาจเป็นผลเสียหายต่อองค์กรได้

3. การสำรวจประชามติ สำรวจความรู้สึกนึกคิดของประชาชน เพื่อทราบว่าคุณภาพประชาชนต้องการหรือไม่ ต้องการอะไร ชอบหรือไม่ชอบสิ่งไหน ตลอดจนทำที่ต่างๆ ที่มีต่อองค์กรของเรา เพื่อองค์กรจะสามารถตอบสนองสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของประชาชน (วิรัช ลภีรัตนกุล 2549, 145-148)

การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย

พนม ศรีพิบูล (2554 : 10) การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุไทย มีบริการหลักสำคัญอยู่ 3 รูปแบบ

1. การดูแลผู้สูงอายุในสถาบันเป็นหลัก (Institution Care Model) บริการสำคัญส่วนใหญ่จะเป็นภารกิจหลักของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ หน่วยงานที่ดูแล คือ กรม พัฒนาสังคมและสวัสดิการบริการสวัสดิการผู้สูงอายุ

2. การดูแลผู้สูงอายุโดยลดการพึ่งพาสถาบัน (Deinstitutionalization) บริการดูแลผู้สูงอายุ โดยลดการพึ่งพาสถาบันที่สำคัญ คือ บริการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นการสนับสนุนให้ ผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวในชุมชน โดยไม่ต้องเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ บริการนี้ได้กำหนด คุณสมบัติของผู้สูงอายุยากจนไม่มีรายได้ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2536 โดยรัฐจัดสรร ให้เป็นเงินช่วยเหลือรายเดือน ๆ ละ 200 บาท /คน แบบตลอดชีพ ระยะแรกจัดสรรให้ 20,000 คน ใช้งบประมาณ จำนวน 12 ล้านบาท (3เดือน) และขยายเพิ่มขึ้นเรื่อยและในปี พ.ศ. 2542 เมื่อประเทศไทย ประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ รัฐได้เพิ่มเงินเบี้ยยังชีพเป็นเดือนละ 300 บาท / คน มีจำนวน ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ 400,000 คน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 1101.6 ล้านบาท เมื่อรัฐมีการปฏิรูป ระบบราชการส่งผลให้ในปี งบประมาณ 2545 ได้มีการโอนภารกิจของบริการเบี้ยยังชีพจากกรม พัฒนาสังคมและสวัสดิการ (กรมประชาสงเคราะห์เดิม) ไปให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้สูงอายุแทน

3. บริการประกันสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากสภาพปัญหาด้านรายได้ถือเป็นปัญหาหลักของผู้สูงอายุไทยและบริการที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุมักเป็นบริการที่มุ่งช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากจนขาดการอุปการะและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ในรูปของการให้สิ่งของและบริการ และในระยะหลังเปลี่ยนมาในรูปของเงินในโครงการเบี้ยยังชีพ เมื่อคิดคำนวณออกมาเป็นตัวเงินแล้วจะมีจำนวนน้อยมากไม่สามารถกระจายไปยังผู้สูงอายุในแต่ละสถานภาพได้

การจัดสวัสดิการในสังคมไทยจะเป็นลักษณะผสมผสานใน 3 รูปแบบคือ มีการช่วยเหลือประชาชน (Public Assistance) บริการสังคม (Social Service) และประกันสังคม (Social Insurance) โดยมีวิธีช่วยเหลือโดยการให้บริการ (Service) ให้การดูแล (care) ให้สิ่งของ (kinds) เงิน (Cash) แต่เมื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมากมาย ตกเป็นภาวะของรัฐในเรื่อง การดูแลช่วยเหลือ แม้จะมีภาคเอกชนมาแบ่งเบาในเรื่องของการประกันสังคมไปบ้าง แต่ก็ยังไม่สามารถจัดสวัสดิการได้อย่างพอเพียงและทั่วถึง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรียงศักดิ์ หอนงาม (2551) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วน ตำบลเพ็ญ อำเภอพะนัง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีการศึกษา คือใช้ แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการได้รับการจัดสวัสดิการทาง สังคมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าความต้องการสูงสุด ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ความต้องการ สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุด้านนันทนาการ ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความมั่นคง โดยมีความต้องการ มากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป จากข้อมูลที่ได้้องค์การบริหาร ส่วน ตำบลเพ็ญ ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการเตรียม ความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าวัยสูงอายุ ได้แก่ ปลูกฝังให้ประชาชนผู้จักการออมทั้งในรูปของการออมเงิน และทรัพยากรในท้องถิ่น การทำบัญชี ลดค่าใช้จ่ายการรวมกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความรู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำ กิจกรรมเพื่อหารายได้เสริม โดยสนับสนุนด้านงบประมาณ วิชาการและจัดหาลาด การจัดกิจกรรม นันทนาการ เช่น การจัดงาน วันผู้สูงอายุ การมอบเบี้ยยังชีพและสิ่งของและการนำผู้สูงอายุที่ประสบผลสำเร็จ มาเป็นต้นแบบใน การเรียนรู้ประสบการณ์ เป็นต้น

เจนิตตา เข้มข้นเชตรกิจ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนานโยบายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสะเกษ อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการศึกษาคือใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุลักษณะทั่วไป ผู้สูงอายุในตำบลศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.67 และเพศชายร้อยละ 49.33 ส่วนใหญ่จบ การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 83.00 นับถือศาสนาพุทธและมีอาชีพเกษตรกรกรรม รองลงมาคือ ไม่ได้ ทำงานการใช้จ่ายในการครองชีพร้อยละ 67.67 ไม่เพียงพอแก่การยังชีพเพราะใช้จ่ายส่วนตัวสูง เนื่องจากจ่าย ค่ายาและค่าใช้จ่ายในการรักษาเลี้ยงดูบุตรหลาน ค่าทำบุญ ส่วนภาระในบ้าน ได้แก่ อาหาร ทำความสะอาด ความต้องการเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่มีความต้องการรับเป็นเงินสดและต้องการให้รัฐบาลเพิ่มจากเดือนละ 500 บาท เป็นเดือนละ 1,000

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 ราย จากประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด 70 ราย (ข้อมูลจากการตรวจสอบจากฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เขต ดุสิต กรุงเทพมหานคร เดือนตุลาคม) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้คำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane' 1970:580-581)

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1+N(e^2)} = \frac{70}{1+70(0.05^2)} = 59.57... \approx 60$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนของประชาชนที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดค่าเท่ากับ 0.5

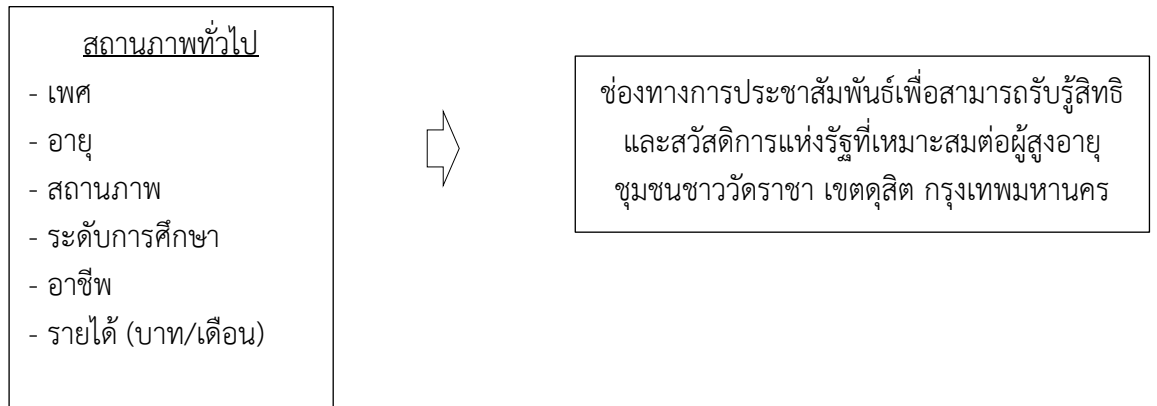
เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบง่าย (simple random sampling) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ประกอบเข้ากับแนวคิดทฤษฎีเอกสารและ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำการสรุป อภิปรายผลและนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนา โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้ (ภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อ

เจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ พบว่า (ดังตาราง 1.1)

ตาราง 1.1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ

ประเด็นคำถาม	ระดับความจริง/ความคิดเห็น/ การกระทำ (จำนวนคน)				SD	ระดับ ความคิดเห็น	
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทุกครั้งที่มีกิจกรรม	54	6	-	-	3.9	0.3	มาก
2.กิริยามารยาทเจ้าหน้าที่ที่มีความสุภาพเรียบร้อย	60	-	-	-	4	4	มากที่สุด
3.เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลประวัติทุก3เดือน	6	6	48	-	2.3	0.6	น้อย
4.กิจกรรมเป็นไปตามวัน/เวลา ที่กำหนด	60	-	-	-	4	4	มากที่สุด
5.เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้นรวดเร็ว ฉับไวต่อการประชาสัมพันธ์ทุกครั้ง	60	-	-	-	4	4	มากที่สุด

ผลการศึกษาด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสามารถรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษา ($\bar{x}$ =3.3,SD=0.64) อายุ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

($\bar{x}=3.5,SD=0.50$) รายได้ ($\bar{x}=3.8,SD=0.40$) และอาชีพ ($\bar{x}=3.6,SD=0.49$) มีผลต่อการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด และปัญหาสุขภาพมีผลการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุในระดับมาก ($\bar{x}=2.5,SD=0.50$) (ดังตาราง 1.2)

ตาราง 1.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสามารถรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ประเด็นคำถาม	ระดับความจริงใจ/ความคิดเห็น/ การกระทำ (จำนวนคน)				$\bar{x}$	SD	ระดับ ความ คิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
ระดับการศึกษามีผลต่อพฤติกรรม							
การใช้ช่องทาง	24	30	6	-	3.3	0.6457	มากที่สุด
การประชาสัมพันธ์ของท่าน							
อายุมีผลต่อพฤติกรรมการใช้							
ช่องทางการประชาสัมพันธ์	30	30	-	-	3.5	0.5042	มากที่สุด
ของท่าน							
รายได้มีผลต่อพฤติกรรมการใช้							
ช่องทางการประชาสัมพันธ์	48	12	-	-	3.8	0.4034	มากที่สุด
ของท่าน							
อาชีพมีผลต่อพฤติกรรมการใช้							
ช่องทางการประชาสัมพันธ์	36	24	-	-	3.6	0.494	มากที่สุด
ของท่าน							
ปัญหาสุขภาพมีผลต่อพฤติกรรมการใช้							
ช่องทางการประชาสัมพันธ์	6	24	30	-	2.5	0.5042	มาก
ของท่าน							

อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ด้านระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐจากการศึกษาพบว่าในประเด็นเกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้น รวดเร็ว ฉับไวต่อการประชาสัมพันธ์ทุกครั้ง, กิริยามารยาทเจ้าหน้าที่รัฐ มีความสุภาพเรียบร้อย และกิจกรรมเป็นไปตามวัน/เวลาที่กำหนด ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.0$) แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ/ให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับพรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2540) ที่พบว่าการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามแผนการของการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้ ถือเป็นส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องตรงกันในอันที่จะสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และความร่วมมือระหว่างสถาบันกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายโดยเป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่ต่อเนื่องและหวังผลระยะยาว สำหรับด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสามารถรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าการบอกกล่าวหรือชี้แจงเผยแพร่ให้ทราบ คือ การบอกกล่าว ชี้แจง และประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนิน ตลอดจนข่าวคราว ความเคลื่อนไหวขององค์การให้ประชาชนทราบ เป็น

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การปูพื้นฐานความเข้าใจในตัวเองค์กร ทำให้องค์กรเป็นที่รู้จัก เข้าใจ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร เมื่อเข้าใจแล้วย่อมเสื่อมใสศรัทธาและให้ความร่วมมือด้วย การป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด ความเข้าใจผิดย่อมเกิดขึ้นได้เสมอในคนหมู่มาก เมื่อประชาชนเข้าใจองค์กรผิดต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วนและทันต่อเหตุการณ์มิฉะนั้นอาจเป็นผลเสียหายต่อองค์กรได้ การสำรวจประชามติ สำรวจความรู้สึกนึกคิดของประชาชน เพื่อทราบว่าคุณภาพประชาชนต้องการหรือไม่ต้องการอะไร เพื่อองค์กรจะสามารถตอบสนองสิ่งต่างๆให้สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของประชาชนสอดคล้อง (วีรัช ลภีรัตน์กุล 2549)

สรุป

ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุชุมชนชาววัดราชา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ในประเด็นเจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น รวดเร็ว ฉับไวต่อการประชาสัมพันธ์ทุกครั้ง, กิริยามารยาทเจ้าหน้าที่รัฐ มีความสุภาพเรียบร้อย และกิจกรรมเป็นไปตามวัน/เวลาที่กำหนด และผู้สูงอายุมีความพึงพอใจระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้ เจ้าหน้าที่รัฐควรมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ที่เป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนและควรมีการให้ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอและต่อเนื่องในการรับรู้สิทธิ ดังนั้นผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานรัฐควรให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุในการเข้าถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆโดยเฉพาะการรับรู้สิทธิและสวัสดิการแห่งรัฐผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ เนื่องจากเครื่องมือดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการรับรู้ข่าวสารในปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือและการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากคณาจารย์แขนงวิชาการจัดการพัฒนาสังคม ภาควิชาสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ว่าที่ร้อยตรีหญิงเพ็ญภา ปาละปินที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะรวมถึงการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีทำให้บทความฉบับนี้มีความสมบูรณ์ทุกประการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด. (2554). การวิเคราะห์แผนการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริม

ภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ: แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2561. จาก http://digi.library.tu.ac.th/thesis/jc/1459/09CHAPTER_2.pdf

(บุชบา สุธีธร ในเอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ 2530 น.130-131)

(Ivy Lee, 2532, น. 195) (วีระ อธิญมมงคล, 2538, น.23) (พรทิพย์ พิมลสินธุ์ , 2540 , น.33)

(วีรัช ลภีรัตน์กุล 2549, 145-148) (พนม ศรีพิบูล 2554 : 10)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วารสารวิทยบริการ. (2554). **ความต้องการและแนวทางในการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุด้านอาชีพ :**

โครงการส่งเสริมอาชีพพื้นที่กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2561. จาก

[file:///C:/Users/ASUS/Downloads/209-397-1-PB%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/209-397-1-PB%20(3).pdf)

(มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2511)

(ทิศทางการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย , 2551) (สุดารัตน์ สุดสมบุญ, 2557:81)

ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่น : กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

<http://www.etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-187-file06-2016-03-07-14-35-37.pdf>

(เกรียงศักดิ์ หอนงาม 2551) (เจนิทตา เข้ม้นเขตรกิจ 2553)